

Sygn. akt V KS 31/21

POSTANOWIENIE

Dnia 16 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **Ł. F. , A. F. i J. C.**,
oskarżonych z art. 300 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej,
na posiedzeniu w dniu 16 listopada 2021 r.,
skargi obrońcy oskarżonych na wyrok Sądu Okręgowego w W.
z dnia 3 sierpnia 2021 r., sygn. akt IV Ka (...),
uchylający wyrok Sądu Rejonowego w O.
z dnia 10 października 2018 r., sygn. akt II K (...)
i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania,
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł :

- 1. oddalić skargę;**
- 2. kosztami sądowymi postępowania skargowego obciążyć oskarżonych w częściach równych.**

UZASADNIENIE

Ł. F. został oskarżony o to, że w dniu 10 marca 2015 r. we W., wspólnie i w porozumieniu z A. F., wobec grożącej mu niewypłacalności, udaremnił zaspokojenia swojego wierzyciela, tj. Przedsiębiorstwa Handlowo-Produkcyjnego A. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, wobec którego miał dług, zabezpieczony aktem notarialnym z dnia 7 października 2014 r. Rep. A nr (...), o ustanowieniu hipoteki umownej łącznej na stanowiących własność Ł. i A. F. nieruchomościach, dla których w Sądzie Rejonowym w O. prowadzone są księgi wieczyste o nr (...), (...) i (...), w ten sposób, że przed notariuszem G. B. zawarł z A. F. umowę spółki G. spółka z

ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, Rep. A. [...] /2015 r. podjął uchwałę nr (...) w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie przez Spółkę pożyczki dla siebie i A. F., oraz wyrażenie zgody na nabycie przez Spółkę w drodze umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie na podstawie umowy pożyczki nieruchomości, dla których w Sądzie Rejonowym w O. prowadzone są księgi wieczyste o nr (...), (...) i (...) oraz uchwałą nr (...) powołał na pełnomocnika spółki J. C. , który w imieniu spółki nabył na rzecz Spółki przedmiotowe nieruchomości, a następnie zaniechał zgłoszenia spółki w Krajowym Rejestrze Sądowym, w wyniku czego doszło do jej rozwiązania, co uniemożliwiło wierzycielowi zaspokojenia swoich roszczeń, powodując straty w kwocie 300.000 zł na szkodę Przedsiębiorstwa Handlowo-Produkcyjnego A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością,

tj. o przestępstwo z art. 300 § 1 k.k.

A. F. została oskarżona o to, że w dniu 10 marca 2015 r. we W., wspólnie i w porozumieniu z Ł. F. oraz J. C. (wobec grożącej jej niewypłacalności, udaremniła zaspokojenia swojego wierzyciela tj. Przedsiębiorstwa Handlowo-Produkcyjnego A. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wobec, którego miała wierzytelność w kwocie 2.088.010,42 zabezpieczoną aktem notarialnym z dnia 7 października 2014 r. o ustanowieniu hipoteki umownej łącznej na stanowiących własność Ł. i A. F. nieruchomościach, dla których w Sądzie Rejonowym w O. prowadzone są księgi wieczyste o nr (...), (...) i (...) w ten sposób, że przed notariuszem G. B. zawarła z Ł. F. umowę spółki G. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, Rep. A. [...] /2015 r. podjęła uchwałę nr (...) w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie przez Spółkę pożyczki dla siebie i Ł. F., oraz wyrażenie zgody na nabycie przez Spółkę w drodze umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie na podstawie umowy pożyczki nieruchomości, dla których w Sądzie Rejonowym w O. prowadzone są księgi wieczyste o nr (...), (...) i (...) oraz uchwałą nr (...). powołała na pełnomocnika spółki J. C., który w imieniu spółki nabył na rzecz Spółki przedmiotowe nieruchomości, a następnie zaniechała zgłoszenia spółki w Krajowym Rejestrze Sądowym, w wyniku czego doszło do jej rozwiązania, co uniemożliwiło wierzycielowi zaspokojenia swoich

roszczeń, powodując straty w kwocie 300.000 zł na szkodę Przedsiębiorstwa Handlowo - Produkcyjnego A. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,

tj. o przestępstwo z art. 300 § 1 k.k.

J. C. został oskarżony o to, że w dniu 10 marca 2015 r. w W. , udzielił pomocnictwa, działającym wspólnie i w porozumieniu Ł. F. oraz A. F., którzy wobec grożącej im niewypłacalności, udaremнили zaspokojenia swojego wierzyciela, tj. Przedsiębiorstwa Handlowo Produkcyjnego A. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wobec, którego mieli dług w kwocie 2.088.010,42 zł, zabezpieczony aktem notarialnym z dnia 7 października 2014 r. o ustanowieniu hipoteki umownej łącznej na stanowiących własność Ł. F. i A. F. nieruchomościach, dla których w Sądzie Rejonowym w O. prowadzone są księgi wieczyste o nr (...), (...) i (...), w ten sposób, że jako ustanowiony przed notariuszem G. B. – uchwałą Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników nr (...). pełnomocnikiem spółki G. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, zawarł umowę pożyczki oraz umowę przewłaszczenia na zabezpieczenie na rzecz nieruchomości, dla których w Sądzie Rejonowym O. prowadzone są księgi wieczyste o nr (...), (...) i (...), w wyniku czego oraz późniejszego zaniechania przez Ł. F. i A. F. rejestracji spółki w Krajowym Rejestrze Sądowym, uniemożliwiło to wierzycielowi zaspokojenia swoich roszczeń, czym spowodował stratę w kwocie 300.000 zł na szkodę Przedsiębiorstwa Handlowo Produkcyjnego A. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,

tj. o występki z art. 300 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w O. wyrokiem z dnia 10 października 2018 r., sygn. akt II K (...), uniewinnił wszystkich troje oskarżonych od popełnienia zarzucanych im przestępstw.

Od tego wyroku apelację wniósł pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego – P.H.P. „A.” Sp. z o.o., który podnosząc zarzuty obrazy prawa materialnego (art. 300 § 1 k.k.) oraz naruszeń art. 7 k.p.k., skutkujących błędem w ustaleniach faktycznych – wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 3 sierpnia 2021 r., sygn. akt IV Ka (...),

uchylił wyrok Sądu Rejonowego w O. i sprawę przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Od tego wyroku skargę wniósł obrońca oskarżonych, podnosząc zarzut naruszenia art. 437 § 2 k.p.k. poprzez uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, mimo iż w realiach niniejszej sprawy nie doszło do uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k., ani też nie zaszła konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, a tym samym nie wystąpiła tu żadna z wymienionych w treści art. 437 § 2 k.p.k. podstaw uzasadniających wydanie wyroku kasatoryjnego.

Na podstawie tak sformułowanego zarzutu wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Skarga nie jest zasadna.

Jak wskazuje się w orzecznictwie, zgodnie z art. 437 § 2 zd. II k.p.k., uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Z powiązania treści tego przepisu z art. 539a § 3 k.p.k., w którym wskazano podstawy skargi, jednoznacznie wynika, że Sąd Najwyższy, rozpoznając skargę na wyrok sądu odwoławczego, ogranicza się do badania, czy w sprawie – na etapie postępowania przed sądem pierwszej lub drugiej instancji – zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza albo doszło do uchylenia wyroku mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego lub też konieczne jest przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2019 r., III KS 34/18, Prok.i Pr.-wkł. 2019/7-8/27*). Sąd Najwyższy nie może więc oceniać, czy zaistniały merytoryczne podstawy do wydania określonego rodzaju wyroku. Nie jest bowiem władny na podstawie przepisu art. 539a § 1 k.p.k. do oceniania materiału dowodowego przedstawionego w sprawie – rozpoznanie sprawy w tym zakresie należy bowiem do sądów powszechnych. Interwencja Sądu Najwyższego w ten zakres orzekania stanowiłaby naruszenie ich kompetencji do rozpoznania sprawy.

Przedmiotem kontroli w tym postępowaniu jest jedynie stwierdzenie, czy uchylając wyrok sądu pierwszej instancji z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania, sąd odwoławczy kierował się podstawami wydania wyroku kasatoryjnego wskazanymi w art. 539a § 3 k.p.k. oraz czy takie rozstrzygnięcie było w konkretnej sprawie konieczne (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2018 r., V KS 15/18, LEX nr 2515959*). Z tego względu poza zakresem rozważań należy pozostawić polemiczne uwagi autora skargi, w których wskazuje on na to, jakie to dowody Sąd odwoławczy winien był przeprowadzić, aby stwierdzić, że oskarżeni dopuścili się zarzucanych im przestępstw. Podobnie bez znaczenia dla zasadności skargi pozostaje kwestia obrazy art. 442 § 2 k.p.k., do którego zresztą wprawdzie rzeczywiście nie odsyła art. 539f k.p.k., ale który w niniejszej sprawie nie miał zastosowania. Trzeba zaznaczyć, że sprawa była rozpoznawana przez Sąd odwoławczy po raz trzeci, przy czym poprzednie uchylenie wyroku tego Sądu na skutek skargi obrońcy oskarżonego wynikało ze stwierdzenia przez Sąd Najwyższy uchybienia, o którym mowa w art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 40 § 1 pkt 7 k.p.k. (wyrok SN z 19 kwietnia 2021 r., sygn. akt V KS 11/21), nie zaś naruszenia art. 437 § 2 k.p.k., które implikowałoby np. konieczność przeprowadzenia dodatkowych dowodów na rozprawie odwoławczej. Sąd odwoławczy mógł zatem bazować na materiale dowodowym, uzyskanym w toku poprzedniego postępowania odwoławczego oraz rozpoznawczego, o ile stwierdził, że jest on wystarczający dla przeprowadzenia rzetelnej kontroli odwoławczej.

W świetle zaprezentowanego zapatrywania prawnego w zakresie granic skargi na wyrok uchylający należy zauważyć, że lektura uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego prowadzi do wniosku, że Sąd *ad quem* dokonał wnikliwej i wszechstronnej weryfikacji oceny dowodów dokonanej przez Sąd pierwszej instancji, wykazał błędy w ocenie materiału dowodowego, które doprowadziły Sąd *meriti* do wniosku o braku zrealizowania przez Ł. F. i A. F. znamienia skutkowego występku z art. 300 § 1 k.k. Podkreślił, że dla określenia tego, czy działania ww. oskarżonych, związane z rozporządzeniem dwoma nieruchomościami gruntowymi obciążonymi hipotekami na rzecz banku b. (wcześniej B.), doprowadziły do udaremnienia zaspokojenia wierzyciela nie decyduje wysokość tych hipotek, ale rzeczywista wartość wierzytelności, które zabezpieczają na dzień rozporządzenia

prawem własności tych nieruchomości. To z kolei doprowadziło Sąd odwoławczy do przekonania, że wartość rynkowa tych nieruchomości przekraczała znacznie łączną wysokość wierzytelności banku, co w konsekwencji prowadzi do wniosku, że dokonanie ich przewłaszczenia na zabezpieczenie, wraz z trzecią nieruchomością, nieobciążoną hipoteką na rzecz spółki G. sp. z o.o. w organizacji, doprowadziło do udaremnienia zaspokojenia pokrzywdzonej spółki A. Sp. z o.o. (pkt 3.1. uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem*).

Sąd odwoławczy zweryfikował też ocenę dowodów w zakresie przypisania J. C. odpowiedzialności za pomocnictwo do przestępstwa zarzucanego Ł. F. i A. F. i szczegółowo przedstawił swoje stanowisko (pkt. 3.3. uzasadnienia wyroku). W konkluzji uznał, że „zachowanie wszystkich oskarżonych wypełnia ustawowe znamiona przestępstwa z art. 300 § 1 k.k., czy to w formie zjawiskowej sprawstwa w odniesieniu do Ł. F. i A. F., czy też pomocnictwa w odniesieniu do J. C.. W szczególności mając na uwadze dowody przeprowadzone przed Sądem Okręgowym zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego. Z uwagi zaś na regułę *ne peius*, wrażeń w art. 454 § 1 k.p.k. nie jest możliwym skazanie przez Sąd odwoławczy oskarżonych, uprzednio uniewinnionych w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji” (pkt 5.3.1.4. uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem*).

Z tych względów, nie stwierdzając okoliczności, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.